

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.	Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.	Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyílttér petit sora 60 fillér.

Harcz az anarkhia ellen.

Csongrád, 1901 február. 24.

Mai számunkban közöljük annak az emlékiratnak folytatását — amelyet a csongrádi viszonyok ismeretése szempontjából fog közrebecsajítani lapunk.

Jövő számunkban befejezzük. Ugy tudjuk, hogy Csongrád város közönsége is készül felírni és kérelmezni. De Hegyi Antal a városnak ezt a jogát is megakartá akadályozni: a kérvényezési jog gyakorlását.

Az e tekintetben hozott határozat, sajnos nem lett a belügyminiszteriumnál ezideig sem elintézve, s így a közönség csak annyit tehetett, hogy képviselőjét két ízben kérte fel e határozat sürgős elintézésére — két hónapi halasztás után.

IV.

Egy vádlott, aki bírái fölött és saját ügyében itélkezik.

(Folytatás.)

Ez a gyalázatos rágalom volt az elszámolás, amiből megtudhatta a világ, hogy Hegyi a 104.000 misepénzt elmondta két társával: mert csak Ribényi meg Varga neveire hivatkozott, mint akiknek adott miséket. Egyik 24 frtot beismert, a másik pedig épen a feljelentő volt, aki leleplezte a csalót és sikkasztót.

Soha ennél mulatságosabb módon nem lehetett volna beigazolni azt, hogy Hegyi Antal elme állapota beszámíthatatlan. Azt mondja ugyanis, hogy ők elvégezték a szegény felvidéki papok helyett a svájci miseintencziókat. Csakhogy itt nem egy pár száz miséről, hanem 104 ezer miséről van szó.

És miután itt 212 alapítványi és 75 néprért való misét kellett évenként elmondania, és még hány halvafekvéért misézni? így nem maradt 60 napnál több, melyeken a 104.000 misét mondogatta volna: s ha Hegyi szavai szerint akarnánk számolni, akkor azt kellett volna mondani, hogy a csongrádi parochus már Krisztus születése után 244-ben kezdett hozzá a svájci miseintencziók elmondásához: vagy pedig neki 1766 évig kellene még élni, ha ezután akarná elmondani azokat.

Ime tehát a Hegyi Antal beszámíthatatlan elme állapota ilyen védekezésekkel igazolta be önmaga ellen a vádakát.

Természetesen az elszámolásnak ezt, a Hegyi Antal beszámíthatatlan elméjére valló módját nem fogadhatta el a püspöki szentszék. De hiába tűztek ki 30 napi határidőt, részletes kimutatás benyújtására — Hegyi meg sem mozdult.

Hogy miért nem? Azt érdekesen mondja el ugyancsak ő maga, ujjal beigazolván

heves (?) természetét és beszámíthatatlan elmeállapotát.

«A misék elszámolására kitűzött 30 napi határidő letelvé — mondja említett szennyiratában — miután azokról a részletes kimutatást a főtebb elmondott okból nem készíthettem el, a ftdő Szentszék újra maga elé idézett. (Megjegyezzük, hogy Hegyi a hatóságoktól kapott levelekre nem válaszol, azokat fel se bontja. S egy bírói árverésen, mikor íróasztala dobra került, ott találták íróasztala fiókjában a váci püspök és szentszék ajánlott leveleit egész halmazával — — évek óta felbontatlanul). Miután ekközben dr. Ulár István szentesi apát és esperes plebánus is kiküldte hozzám, hogy *miért nem válaszolok* (Szép beismerés egy vádlottól!) a hozzám *intézt Szentszéki zaklatásokra?* (Hát beszámítható elmeállapota vádlott kiállít-e ilyen bizonyítványt önmaga ellen?) Én erre *megírtam a ftdő Szentszéknek nyíltan*, hogy az utolsó Szentszéki ülésben rajtam elkövetett hallatlan inzultusok után nem akartam magam annak a veszélynek kitenni, *hogy valakit pojon üssek.*» Ime — saját szavai igazolják: hogy elme állapota mennyire igényli a gyógykezelést: mikor püspökének, bírának megírja, hogy — a felpoztatás veszélyének tennék ki magukat, ha ő vele szembe kerülne. Egyházmegyei papságára rákiáltja, hogy visszaéléseket követnek el a mise alapítványok kezelésével, főtisztelendő püspöki bírának pedig nem is válaszol, — sőt felpoztással fenyegeti őket, ha «zaklatni» merik!

Hát hol van ennél veszedelmesebb elmeállapota a r. kath. papságnak, mint ez a közveszélyes őrült, akit rég el kellett volna vinni elmeápoló intézetbe — nem pedig a bíróságok előtt komolyan tárgyalni vele. Hiszen a laikus szemlélő is beláthatja, hogy ez az ember, nem tudja mit cselekszik, s beszámíthatatlansága kétségtelen.

A váci szentszék azonban — nem vette orvosi gyógykezelés alá Hegyit, hanem ítélet alá bocsátotta fegyelmi ügyét.

És mikor az esztergomi érseki szentszék is, vagyis a II. fokú fórum jóváhagyta a felfüggesztést kimondó ítéletet még pedig birtokon kívüli felebbezással: mert a világi bíróságok előtt is be lettek igazolva a sikkasztások: ekkor 1898 év január 19-én kihirdették előtte a II. fokú ítéletet és felszólították, hogy annak engedelmeskedjék, amit ő kereken — — megtagadott.

A parokhiából tehát karhatalommal kellett eltávolítani: de hogy ettől a botránytól is megkímélje az egyházat a kegyes püspök, Agócs János félegyházi apátot bizta meg, egy tapintatos és eszélyes embert azzal, hogy előbb rábeszélés útján, ha lehet kísérelje meg az ítélet végrehajtását, csak azután használjon karhatalmat ha erre kényszerítve leend.

Idézett szennyiratában elmondja ugyan, hogy «kiküldötték a félegyházi apát ő terjedelmességét azzal az utasítással, hogy mielőtt velem szóba állana, karhatalmat

kérjen ellenem a község házána: ő azonban nagylelkű volt irántam és azt nem cselekedte meg. Engem, zsandárokkal akartak kihurcolni abból a városból — amelynek törzsökös lakosa (csak ide került!) és adófizető polgára, és virilis képviselője vagyok!»

Az apát tapintatos eljárásának azonban sikerült felvilágosítani a beszámíthatatlan elméjű törzsökös (!) lakost és virilis sikkasztót, hogy ez nem kvalifikálja őt sértetlenségre: s ott hagyta a parokhiát, boszút esküdve püspöke ellen. Elmondta szennyiratában az apátról, akinek nagylelkűségét kénytelen volt elismerni — hogy a váci szentszék azért küldte ki az ítélet végrehajtására — békés uton való végrehajtására — Agócs János apátot, mert az «egy mindenre képes «fogd meg» akinek tudatlanságánál csak a korlátoltsága nagyobb».

Azt hittük, hogy Hegyi Antal bünbánatot fog tartani és visszavonul az ítélet sulya alatt a közéletben való szerepléstől.

Azonban gyógyíthatatlan idegbaja nem hagyta nyugodni dühöngő lelkét, s újabb botrányokkal tetézte régebbi keletű bűneit. Ahelyett hogy félrevonult volna — a parokhiából áttette lakását Pikó Panna nevű kofa asszony házába. Ide helyezkedett azzal a gonosz szándékkal, hogy a kofa asszony házából folytonos ostrom alá veszi az Isten házáat s a parokhiát. És hadat üzent a püspöki udvarnak is, arra számítván, hogy bámulatos színlelési tehetségével sikerülni fog majd végre az utolsó fórumnál bírát félrevezetni és rágalmival diskreditálni az előző fórumok tagjait.

Eltékintye a papi nőtlenség fogadalmától, az egyéni tisztességgel sem volt össze férhető, hogy ezt a jóhiszemű asszonyt, teljesíthetetlen ígéreték czimén — kizsárolta s aztán hálátlanul kigunyóit a vett jótéteményekért.

Mert ebből az emlékezőes főhadi szállásából intézte költséges bucsujárásait, a küldöttségekkel és — örületes kirohanásait.

Első ostroma az volt, mikor megakartá akadályozni a szentszéki ítélet kihirdetését a templomban! 1898 év február hó 6-ikán megérkezett ugyanis Agócs János apát, hogy felolvastassa, kihirdettesse a Hegyi Antal bűnlajstromát és a plebánia elmozdítását kimondó szentszéki ítéletet. Hegyi Antal neszt véve a dolognak, Pikó Panna kofa asszony házából neki indult néhány bepálinkázott kofa asszony kíséretében a templomnak és ott botrányt akart csinálni. Csinált is — csakhogy épen vesztére: mert amint észrevették a sikkasztót a hívek és látták hogy bujtogatja a bepálinkázott kofa asszonyokat, reá támadtak és «csaló, sikkasztó, verekedő, gazember» titulusok repültek a fejébe, amit látván az ilyenekhez nem szokott apát ur — félbeszakította az ítélet kihirdetését, s eltávozott a templomból. A 10 órai misén újra megpróbálta az ítélet kihirdetését — de ekkor is hasonló botrányokat rögtönzött Hegyi kihívó magaviselete az ítélet kihirdetése alkalmával.

Nemcsak Magyarországon

legelőcsöb

10 1

Ferencz József keserűviz,

hanem a világ kereskedelmében is virágzó kiviteli cikk helyét foglalja el. Bevásárlásánál nagyon ajánlatos csakis «Ferencz József keserűviz» elnevezést használni, nehogy más, csekélyebb értékű vizet kapjunk.

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

Azonban első kudarcza miatt újabb botrányokra ösztönözé őt örüllése. Beszámíthatlan lelki állapotában ekkor írta — 1898 febr. végén — azt az ismeretes szennyíratát, amelyet «Legyen világosság» cím alatt több ezer példányban a Pikó Panna nagylelkű adományából kinyomatott és ingyen szétosztott. Egész ládákkal küldötte a szennyíratot az egyes községekbe, hogy minél messzebb terjedjen rágalmainak hire.

Más embert sajtó perbe fognak és elítélnék ilyen hallatlan rágalmak miatt, amelylyel meggyalázta az egész váci püspöki káptalant.

A legutolsó hivatalosolga is panaszt emel, ha ekkora rágalmakkal támadják meg becsületében. Azonban a váci szentszék okulva a szegedi kir. törvényszék enyhe eljárásán: méltóságán alul valónak tartotta a megtorlás eme módját — a sajtóper választani az egyházi hatóságok meghurczolása miatt — egy örült pappal szemben.

Mert hiszen magában a szennyíratban beösméri Hegyi, hogy ő neki nincs ép elméje: mikor azt írja — hogy «az Isten az ilyen magaméle *bolondokat* és nem a pénzüknek és gazdasszonyuknak élő bölcséket válogatja ki fölséges céljainak elérésére».

Természetesen ezzel azt akarta mondani, hogy ő azért volt bolond, mert a tenger sok pénzt két kézzel szórta és elszórta. Egy szerény gazdasszony helyett pedig olyan barátnekat tisztelt meg jóindulatával, akiknek kedvteléseit kielégíteni ezer meg ezer misepénz igényeltetett.

És ha még csak bolond lett volna! De a sikkasztások, bár a svájci misepénzekről hallgat mint a köd és a parokhia udvarán talált csecsemő hullá, amit a kutya kapart ki, a szemét domb alól: a Samu Anna szakácsné szomorú esete súlyosabb természetű gyanura is adott alapos okot! Egy megéjtendő vizsgálat érdekes dolgokat derítene ki a paptársait vádoló farizeus terhére.

Betetőzi az egyházi hatóságok elleni förmedvényét a következő fenyegető szavakkal, amelynek minden szava szemenszedett valótlanág:

— «Ha kell, megtudok halni meggyőződéséért: de *hallgatni* míg élek nem tudok». (Mikor a közgyűlésen többen, a képviselők zajos helyeslése mellett szemébe mondták és arczába vágták, hogy büntetted, osztály ellenes folytonos izgatásai, valamint egész élete becsstelenségek és gaszágok szakadatlan láncolatát képezik — szó nélkül elhallgatta a legsúlyosabb vádakát és mukkanni sem mert pár hétig.)

«Én — folytatja tovább — keresztény katolikus módon hiszek, érzek (!) és cselekszem. (Igen mint egy vad ember, vagy egy dühöngő örült dervis.) Annak okáért minden igazságos és törvényes dologban meghajlok. (Pofonnal fenyegeti a püspöki szentszék tagjait.) és engedelmeskedem a püspöki tekintély előtt (Még a leveleit sem bontja fel, s nem is válaszol azokra). De viszont politikai hajszákat nem tartom a püspöki hatalom kiegészítő részének (A sikkasztás üldözését politikai hajszának minősíti — s ő nem sikkasztó, de mártyr!). **Mert az apostolok azt hirdették, hogy inkább kell az Istennek engedelmeskedni, mint az embereknek és én e tekintetben még a püspöki hatalommal szemben is velük tartok, ahol arról van szó, hogy mi az egyház és mi az állam akurátja.**»

Ez az anarkhia nyílt bevallása, amelynek gyökerét, az állam elleni gyűlöletet bele csepegtette a félrevezetett nép szívébe is. Ez az alapelve az ő anarkhikus törekvésének, minden hatósággal szemben állandóan folytatott izgatásainak, amelyekkel teljesen feldulta itt a társadalmi életet s a jogrend teljes felforgatása egy veres katasztrófa kitérésével nem rajta mulik, hanem a hatóságok éberségén és megfeszített munkásságán.

* * *

A fentebb kifejezett elvi álláspontjában,

az állam elleni gyűlöletben ugyanis mintegy megfejtését mutatja annak, hogy minő jögon merészli teljesen ignorálni hazai törvényeinket és hatóságainkat?

Ez a kulcsa annak, hogy miért gyalázza az összes hatóságokat, miért tagadja meg az engedelmisséget a bírósági idézéseknek! Miért daczol még az elővezetett parancsával is? Miért gyűlöli a magyar alföld népének jóltevőjét, Csongrád vármegye nemes szívű főispánját, mint b. e. püspökét — s az összes tisztviselői kart és a törvényeket tisztelő uri osztályt.

A rejtély kulcsa abban a lélektani szomorú eltévelyedésben, betegségben rejlik — amelyszerint Hegyi Antal csak Istennek akarván engedelmeskedni, — aki fölkent királyok által kormányozza népeit: elleledkezik arról — hogy ő nem Isten helyett kormányozni van hivatva, mert nagyobb ur is létezhet nála, akinek feladata a kormányzás. Ezek a nagyobb urak például Ő felsége a király, vagy a fölszentelt püspökök, érsekek lennének: de ő magát följük helyezi. Beszámíthatlan lelki állapotában elleledkezik világi és egyházi főnökeiről mindenkori: hiszen lapjának legutóbbi számában is azt írta Pikó Panna egykori kegyence, hogy «**Krisztus után őt tiszteli és becsüli a csongrádi nép legjobban**». Eszerint ha világosabb perczei alatt már Krisztus után első szentnek képzeli magát, sötétebb perczében bizonyosan Istennek képzei magát. Tehát ime, irásban adja kulcsát ama rejtélynek, hogy kit tekint ő Istennek! az Isteni hatalom letéteményesének? Azt, akit mindjárt Krisztus után legjobban tisztel és becsül szinte a nép.

Tehát nem a koronás királyt, a minisztereket, nem a római pápát, vagy püspököket, — hanem őt magát, Hegyi Antalt.

Ime tehát — az önistenítés e meghibbant elméjű papnál kronikus betegség gyanánt lépett fel: és ellehetünk rá készülvé, hogy a szerencsétlen elmebeteg hova tovább nagyobb botrányokat fog produkálni, mert ő már azon az állásponton van, hogy egyenesen, közvetlen Krisztus után következik — fölötte tehát nem szabad sem a királynak, a világi hatóságoknak, sem a püspöknek, az egyházi hatóságoknak itélkezni. Még csak egy lépés kell ahhoz, hogy interlucidumait, értelmi világának derültebb perczeit is elveszítse: amelyben még csak Krisztus után az első személynek önmagát hirdesse ki, hanem az kell, hogy magát nemcsak néha, de mindig Krisztus Istennek képzelje, aki újra a világra született benne: akkor aztán az örökös téboly fogja sötét árnyát elborítani dühöngő lelkére.

Csak hogy nem tanácsos addig várni, amíg ez a biztosan fellépő katasztrófa elhomályosítja végkép lelkét: mert addig kiszámíthatlan kárt tehet az egyháznak és nagy veszedelmet hozhat a gondozása alá bízott népre.

V.

Haramia támadások az Isteni tisztelet ellen és betörés a parochiába.

Miután az említett szennyíratot a primási szentszékhez küldte fel, amely meg sem botránkozott rajta és a lesújtó ítéletet meg sem erősítette hanem enyhítette: várakozott.

De a váci püspöki szentszék ügyésze fellebbezését jelentette be a primási szentszék enyhe ítélete ellen, mely a fegyelmi vizsgálatot «birtokon belül rendelte» el: vagyis a plébániába való ideiglenes visszahelyezést mondta ki — hogy az ügy befejezésekor legyen csak a felfüggesztés, elmozdítás elrendelve! Ámde a fellebbezés a primási szentszék kegyelmi tényét szabálytalanná tette.

Igy tehát látta Hegyi, hogy itt csak botrány, esetleg csak vérontás segíthet: mert bizony az ököl joga még ma is erősebb az egyszerű igazságnál.

Megkísérté tehát a pünkösdi és az urnapi ünnepek alatt a botrányok folytatását abban a reményben, hát ha vérontással fűszerezné a templom megostromlását!

Mert akkor ő játszhatná a megsértett néptribun sze repét, s a kiontott vért rákenhetné ellenfelei fejére.

Minthogy a tiszta r. katolikusokból álló közönség azonban Pikó Panna kegyence iránt hátat fordított: kénytelen volt tervével egyelőre fő lbagnyi, amíg valamelyes fortélylyal újra félrevezetheti az elámitott paraszt népet. Addig vádaskodással tölté idejét, s meghurczoltatta, a bíróság elé idézte Agócs János apátot, Droppa Károly, Sperling és Varga lelkészeket; akikre ráfogta, hogy őt becsüle tsértő kifejezésekkel illették a szentszéki ítélet kihirdetésekor. Sperling Béla lelkész ellen pedig hamis vádat is emelt, hogy ez kijelentette volna többek előtti, hogy ha Hegyivel — vele fog találkozni az utcán, meglesi és hátulról agyonüti! A kihallgatott tanuk egytől-egyig megczáfolták a Sperling Béla ellen emelt hamis vádat, aki kijelenté nagylelkűen; hogy az örült ember ellen, a papi talár iránti tekintetből nem akar hamis vádemelés czimén feljelentést tenni. Hanem a másik tárgyalás alkalmával, amidőn becsületét kereste Hegyi Antal, s Agócs apátra és társaira szintén felmentő ítéletel végződött az ellenök hamisan tett feljelentés — a tárgyalás végeztével kijelentette a megtámadott apát, hogy most már igenis ő emel vádat Hegyi Antal, ellen a szentszék megbízásából. Nem ugyan az 52.000 frank svájci misepénzek elsikkasztása miatt, hanem egyelőre csupán a csongrádi hivektől jogtalanul kizsarat, felhatalmazás nélkül átvett és bűnösen elsikkasztott 6730 firt alapítványi pénzek miatt Hegyi Antal ellen. A megszeppent sikkasztót ájulás környékezte e nem várt fordulatra és mint a leforrázott róka, úgy távozott el a bírósági hivatalból, hogy Pikó Panna tüzhelyénél vigasztalást találjon és újabb merényletekre sarkalja őt sátáni lelke.

Az pedig, hogy a szentszék megindította a bűnvádi eljárást ellene, onnét került ki: mert a Csernus és O'aj családok halottaiért nem mondott senki az alapítványi levélben kijelölt napokon miséket. A gyászoló család kezdte kutatni az új plebánosnál ennek az okát, s ekkor pattant ki a titok, hogy Hegyi Antal ezeket az alapítványi összegeket is elpezsgözte, szentesi elvtársa példáját óhajtván utánózni, ahelyett, hogy a szentszéknek azonnal felküldötte volna. Kisült, hogy a püspök helyett ő állított ki alapítványi leveleket annélkül hogy arra jogosítva lett volna, de azért tette ezt, hogy ne kelljen vele beszámolni.

A közönségben ez a leleplezés nagy megbotránkozást keltett, mert a 89 alapítványt tevő egyén, — ha esetleg Hegyi elhal, alapítványát örökre elvesztette volna.

Pedig ezek közt voltak sokan szegény öreg emberek, asszonyok is, akik utolsó pénzecskejüket adták oda a csalónak, hiszen a fosztogatáshoz bámulatos gyakorlatra tett szert.

Rendkívül kínos meglepetést keltett a közönség körében, mikor meggyőződtek az alapítványok elsikkasztásáról és látták a gyászoló családtagok, hogy hiába mennek a templomba: ott nem mondják el a miséket. Sőt egy családot felszólítottak, hogy fizesse be újra az alapítványt, daczára hogy meg van a Hegyi Antaltól kapott nyugtája. Ez a Draskovics családdal történt.

Az államnak joga van az ellenőrzést, legfőbb apostoli kegyúri jogánál fogva gyakorolni. Mert abban az esetben — ha beigazoltatik, hogy a kegyes alapítványokért a miséket nem mondják el — sőt a sikkasztót nem büntetik, hanem a bűnbocsánatban részesítik: akkor a magyar államnak is joga, sőt kötelessége az alapítványi vagyon elleni büntetett szigorúan büntetni, ott, ahol az állam elleni gyűlölet nem vétek, ahol a sikkasztás, a lopás nem bűn.

Csongrád város népe ezt a tanulságot merítette abból a 16 évből, amelyben Hegyi Antal ki akarta belőlük ölni a magyar állam iránt való hűségnek fiui tiszteletnek a szikráját is.

Közben nem nyugodott Hegyi Antal Esztergomba küldöttséget vezetett, s onnét hazatérve, hirdette fűnek-fának, hogy a primási szentszékhöz benyújtott védekezése — az ismeretes szennyírata — azt erdményezte hogy őt a primási szentszék elszámolás kötelezettsége mellett vissza helyezte s a bűnpör eldöntéig függővé tette ügyében a döntő ítélet. 1896 év június 6-ikára Vácra sietett tehát, hogy azt a fölmertő ítéletet előtte kihirdessék — s onnét visszajövet ünnepélyes bevonulást rendeztesen hívei által.

A primási szék felmentő ítéletét nincs jogunk megbírálani. Csak fájdalmas érzésünknek adunk kifejezést — hogy a váci püspökkel szemben tanúsított magatartása és a sikkasztások beigazolása után az őrzőgő anakhista részére szolgáltatott elégtételt.

Az ünnepélyes bevonulásból — ugyan semmi sem lett, mert a váci püspöki szentszék a primási szentszék felmentő ítéletét megfellebbezte a Római kuriához.

Azonban Hegyi Antal már nem bírta magában visszatartani féktelen bosszúja kitörését, s kijelentette a Pikó Panna udvarán összegyűlt 40 főre tehető asszony, gyerek sereg előtt, hogy ha vér fog folyni is ő fogja az úrnapi szertartást végezni s azal fenyegette a helybeli r. kath. papságot, hogy az ünnepi processió alkalmával erőszakkal tör be a parokhiára, erőszakkal fogja vezetni az úrnapi körmenetet.

Szerdán Csapó káplánnal gyónt, áldozott, jelezvén vele a fölfüggesztés alól való fölfoldoztatását. A szolgabíró és csendőrség kellőleg értesülve lévén arról, hogy a páter erőködésében plébániát akar foglalni, s erre már előre készül, a kellő óvintézkedéseket megtette.

És megtörtént az is Csongrádon hogy 1898 június hó 9-én, az úrnapi Istentisztelet és a körmenet csak szuronyos csendőrök fedezete mellett lehetett megtartani. Ezelőtt is kivonult a m. kir. csendőrség az úrnapi körmenetekre, de mint díszőrség követte az oltári szentséget, hogy emelje e nagy ünnep díszét.

Most azonban kivonult a csendőrség, de töltött fegyverekkel, teljes készenlében, hogy megvédelmezze a ünnepélyt ama botránytól, melyet egy ember, egy őrzőgő pap akart előidézni.

Hegyi Antal nem lévén képes híveit a csendőrökkel szemben tettlegességre bujtogatni — a tervezett kirohanást kénytelen volt elhalasztani. Látván hogy itt még a botrány nem segíthet rajta, sem a vérontás, s látva, hogy így nem boldogul: ugyan ő, a ki azelőtt erőszaknak és üldözésnek nevezte váltig a szentszéki ügyésznek Rómába való appellációját, a melynek szerinte helye sincs — most ő maga siet Rómába s a Congregatio Concilii Tridentini biboros testülete előtt azzal vádolja a váci szentszéket, hogy az ügyet *nem akarja a római szentszék elé terjeszteni!* Pedig csak rövid idő telt bele s a váci szentszéki ügyész elkészítette a sok időt igénybevevő fellebbezést, s teljesen felszerelve Rómába küldettek.

A ki ismeri Hegyi Antal természetét, s tudja, hogy ő képes ugyanazokat a váci szentszéki tagokat, a kiket előbb pofonütéssel fenyegetett, a mikor bajba került, «kezeit csókolommal» végigjárni: elképzelheti, mily ártatlan ábrázattal könyörgött önmagáért és gyanúsította a váci megyés püspököt és szentszéket a biboros Egyháziók előtt, a mint ennek hire Vácra is elérkezett.

Hogy minő művészettel tudta színlelni a sértett ártatlanságot és az alázatosságot, mutatja az az eredmény: amellyszerint a római kuria *az elszámolás, a bocsánatkérés és a javulás föltételei* mellett ideiglenesen, ha a püspöktől bocsánatot nyer, e bocsánat és javulási fogadalom alapján — a plébániába őt visszahelyezte.

Hegyi Antal hazaérkezvén, határtalan göggel gúnyolta áldott emlékü pöspökét

s hirdette hogy a püspöki hatóságot megálázta. Emellett, nem bírván bevárni a felettes egyházi hatóság intézkedéseit, elhatározta, hogy önmagát fogja visszahelyezni, megrohanja a parokhiát, s betörőként foglalja el ha, kell vérontás árán is plébánosi hivatalát.

Betörőhöz méltó tervet végre is hajtott 1898. év szeptember hó 17-én, az egész ország méltó felháborodására, s a püspöki szentszék rémületére, amelynek tagjai belefáradtak már a botrányok nézésébe.

A betörésre ugyan Hegyi Antal a következő tervet eszelte ki:

Hegyi Antal mint tudja van, Pikó Panna kofa asszony házában ütötte fel hadi szállását, s oda gyűjtötte maga köré azokat akiknek hiszékenységét ígéretekkel ébren tudta tartani s folyton arra hivatkozott, hogy mennyire hálás lesz ő, ha rajta segíteni tudnának. Ekkép valószínűs betörőhöz illőleg felbujtotta őket arra, hogy támadják meg a parokhiát és abból dobják ki a lelkészeket. Cserébe mindenkinek titokban — kúratori és harangozó állásokat ígért, amelyek jövedelemmel jártak volna.

Igy aztán a futángos betörő a belvárosi, a külvárosi kúratori és harangozó állást legalább 50 drb. aspiránsnak ajánlotta fel az esetben, ha segítségére lesznek a parokhia visszafoglalásába. Megjegyzendő, hogy mindössze, ha a kúratori és harangozó állások megüresedtek volna, csak 4 egyén tölthetné be.

Az így elbolondított kúrator — és harangozó jelöltek aztán minden perczen készen voltak nem annyira Hegyi Antalért mint a kúratori és harangozó állásokért vért ontani.

1898. évi szeptember hó 17-én, vasárnap délelőtt 9 óra után Droppa Károly helyettes plébános lelkésztársaival, processió élén a temetőbe vonult, hogy az egyházi szertartásokat ott végezze. Hegyi Antal éppen erre az alkalomra várt. Felbízta a 12 főből álló kúrator s harangozó jelölteket és azoknak *az élén betört a parokhiára, hova ingó-bingóságait székkén előre bevitték.*

Mivel a parokhia ajtaját zárva találta, lakatost hivatott, kivel a kaput felnyitatta. Ugyanesek kinyitatta az idő közben haza érkezett hitmanár tiltakozása dacára is az az ebédli ajtaját és azon keresztül Droppa Károly adminisztrátor szobájába vonult, melyet Kürti István ezzel a szavakkal nyitott fel: *«Ő Felsége a Király nevében elfoglaljuk!»* Erre Hegyi az adminisztrátor butorait kidobatta és a saját czókmókját helyezte el. Ennek megtörténte után, Hegyi kinyitotta az ablakot és a kint ólálkodó csöcselékhez a következő szavakat intézte: *«Én már Isten segítségével bent vagyok. Imádkozzatok érttem!»*

A temetői szertartásról haza érkező adminisztrátor és lelkésztársai megbotránkozással látják a plébánia körül a csöcsületet, amely egyesek izgatására folyton növekedik.

A parokhiára belépők elképpedtek: midőn Hegyit a szobában kényelmesen elnyújtóva, rájuk mosolyogva, és czinkostársait az ebédlióban pálinkázva találták.

E közben a tömeg egyre nőtt a parokhia előtt és veszélyes jelleget öltött, mire Droppa Károly rögtön jelentést a főszolgabírói hivatalnak és Mátéffy Kálmán főszolgabíró felszólította a helybeli csendőrsöt a további eljárásra.

Mielőtt a csendőrség megérkezett volna, a főczinkosok: Kürti István, Márton András és Vajdovics Julianna elszelleltek. A többi, Hegyi Antal élén, a csendőrség ott érte és nyomban le is tartóztatta s a parokhiáról a távoztást megtiltotta, nehogy a nép közé vegyüljenek és a fenyegető magatartást tanúsító tömeget bujtogassák.

Hegyi Antal, akit 12 társával csendőrök őriztek, e közben nyugodtan lakmározott s kárörömmel nézte az ablakon keresztül jó pástori munkája újabb eredményét.

A letartóztatott betörő társak hozzátartozói ezalatt az utcán ácsogó kíváncsi tömeget bujtogatni kezdték; sőt mint hírlik Pikó Panna asszony egy csoport léhűtőt fel is pálinkáztatott lakásán, kik a parokhia elé vonultak és a felbujtott tömeggel a csendőrséget inzultálni kezdték s a csendőrökkel is kikötött.

Az inzultust a csendőrség a míg csak lehetett tűrte. Hiába kérte a parokhiából kiűzött adminisztrátor szívreható hangon, levett kalappal a népet, hogy oszoljanak szét, és ne vetemedjenek tettlegességre, ő inkább eltávozik a parokhiából. Nem használt semmi, Hegyi Antal biztatta őket ez alkalomból — hogy ne tágiítsanak a csendőrök előtt. S mikor aztán a csendőrség látta, hogy a betörő által felbujtott s bepálinkázott tömeg tettlegességre vetemedett az őrsvezető «készt»-t vezényelt.

Eppen abban a borzasztó pillanatban érkezett Mátéffy Kálmán az utcára és a szuronyok elé vetette magát — hogy megakadályozza az iszonyú vérengzést. Csak is az ő humánus eljárásának köszönhető, hogy vér nem folyt az embervéit szomjuhozó Hegyi Antal kívánságára, akkor: midőn a magyar nemzet a legmélyebb gyászban siratta elhunyt királyneáját.

Mátéffy azt mondotta: Hegyi nem érdekes arra, hogy végette a legutolsó csözét is agyon löjjék.»

Hegyi Antal pedig e közben dözsölt a parokhián betörő bűntársaival.

E közben megérkezett a szentesi csendőrök is Bogdán József csendőrőrmester élén. Ezeknek azután késő estig sikerült a lázongó tömeget megfékeznie.

Reggel fél 3 órakor Hegyit a csendőrök a törvény nevében felhívták, hogy a Szentseről 8 órakor induló vonathoz kövesse őket. Erre Hegyi szitkok között azt mondotta: *«Magok rosszabbak a pogány római katonáknál; ha vissza jövök intézkedni fogok, hogy az egész csendőrségi intézményt eltöröljék.»*

A csendőrség Hegyit egyenest Szentestre: czinkos társait pedig páronként: össze vasalva a gőzhajó állomásra kísérték, onnan pedig mindannyiokat a szegedi bünyenyítő törvényszékhez. Kihallgatás után a vizsgáló bíró az egész díszes kompániát szabadon bocsájtotta!

A vizsgálat megállapította hogy Hegyi páter tényleg izgatta a híveket. Azonkívül konstalálták a vizsgálat folyamán, hogy Droppa Károly adminisztrátor feliérneműit ellopták. Ebben az ügyben f. évi márczius hó 5-ik napján lesz a főtárgyalás, amelyre Hegyi Antal már csak azért sem fog elmenni: — mivel kijelentette többek előtt, hogy ő semmiféle bírói megidézésre nem fog megjelenni csak abban az esetben, ha erővel, karhatalommal viszik.

Mutatja az is hogy ez a szerencsétlen ember, mikor bünt-bűnre halmoz, a mise alapítványokat beismeri hogy elsikkasztotta, anélkül hogy ezért szégyelné magát, sőt betöréseket követ el a parokhia ellen, nem tudja hogy mit cselekszik — akkor egy mentsége van csupán. Hogy beszámíthatatlan elme állapota, hisz közismert rosszhírű családjának vérét elmebeli betegségeit és a haramiára valló bűncit örökölte, tehát nem annyira bírói eljárást érdemelne — mint inkább gyógykezelésben részesíteni volna szükséges.

(Folyt. köv.)

A községi közgyűlésből.

Valahányszor a járási tekintetes főszolgabíró az aról értesíti a községi képviselőtestület t. tagjait, hogy választás lesz, mérget vehetünk rá, hogy a képviselők teljes számmal jelennek meg. Azonban, aki azt hiszi, hogy a t. képviselő urak a választás iránt érdeklődnek, az nagyon csalatkozik, mert hát a t. képviselő urak csak azért jelennek meg oly szép számmal a választások alkalmával: mert a je-

4. OLDAL.

löltek, illetve a folyamodók zaklatják őket a megjelenésre.

Mátéfy Kálmán járási főszolgabíró a képviselőtestületi ülést 1/2 9 órakor nyitotta meg. Kijelenti, hogy a nyilvántartó-állásra 5 pályázó adta be kérvényét.

A képviselőtestület mind az 5 pályázót jelölte ugyan, de azért csak két pályázóra történt a szavazás, u. i. Rásonyi Papp Gedeon mellett a Hegyi-párt agítált, míg Miskolczi Ferenczet a Hegyi-ellenes párt ajánlotta.

A szavazás névszerint történt és az eredmény az lett, hogy Miskolczi Ferencz 25, Papp Gedeon pedig 16 szavazatot nyert és így, Miskolczi 9 szótöbbséggel győzött. A választás után az esküt nyomban le is tette.

Következett volna a községi irnoki állás betöltése helyettesítés útján. Azonban elnöklő főszolgabíró respektálva az előljárás és a képviselőtestület amaz óhaját, hogy ezt az állást amennyiben napidíjjal által helyettesítve is van betöltését nem óhajtja, nem is rendelte el a választást.

A választás után Csejthev Lajos bíró megnyitotta a rendes közgyűlést.

A tárgysorozat megkezdése előtt Éder János községi képviselő kifogásolta a házak hiányos számozását.

Holló Adolf felvilágosítása után a községi közgyűlés elrendelte, hogy a házszámok fölé a kerület is oda nyomassék.

A tárgysorozatban felvett 1. és 2. szám alatti tárgyak észrevétel nélkül keresztül mentek. A 3-ik tárgy, melyben Hegyi Antal azt kérte, hogy a parochia előtt általa körülkerített terület még továbbra is úgy maradjon, Éder János amaz indítványával ment keresztül, hogy Hegyi Antal tartozik a kerítésben használt szeges sodronyt amennyiben az különösen a női ruhák épességét veszélyezteti azonnal eltávolítani.

Kovács József sertéskereskedő a vásártéren az általa használt sertés-ólak bérletéről leengedést kért. A községi képviselőtestület a bérletből 30 koronát leengedett.

A járási főszolgabíroság ártírt a végből, hogy a községi közgyűlés szabja meg a hetipiaczokon az árulhatási időt.

A községi közgyűlés az árulás megkezdését nyáron reggel 5 órára és télen 7 órára szabja meg.

Tóth Márton azt kéri a közgyűléstől, hogy részére bukrosi járandóságot adjon, amennyiben habár megilleti nem kapott.

Holló Adolf jegyző előadja, hogy Tóth Mártonnak valóban kellett volna kapnia bukrosi járandóságot, azonban Faragó László törvényszéki bíró tévedésből nem osztott ki részére, indítványozza tehát, hogy Tóth Márton kérelméhez képest a bukrosi járandóságból kártalanítsák.

Éder János községi képviselő ált fel azután és ki kel a felosztás keresztül vezetése ellen, ki mutatja, hogy a plébánia hivatal részére 28 házrész bokrost annak megfelelő nagyrétet, kistrétet, és kilenczesi járandóságot osztottak ki, holott a városi levéltárban levő segregacionális szerződés értelmében a plébánia hivatalnak csak az úrbéres telek utáni járandóság dukált volna, tehát mindössze 8 házrész bokros és egyéb járandóság, e helyett Hegyi Antal 3 telek utáni járandóságot azaz 28 házrész bokrosi, nagyréti, kistréti és kilenczesi járandóságot harácsol el a birtokosságtól, ennél fogva azt indítványozza, hogy ennek a körülbelül 12 ezer fitot érő elharácsolt birtoknak a visszavévére tegyen lépéseket az előljárás és erről legközelebbi közgyűlés alkalmával tegyenek jelentést. Az esetben, ha sikerül visszaszerezni ezt a jogtalanul elharácsolt birtokot, abból kártalanítsák Tóth Mártont.

Holló Adolf elismeri, hogy Hegyi illetve a plébánia jogtalanul kapta 3 telek után a járandóságot, de mert már ezen nem lehet segíteni, amennyiben akkor hat hónapi határ idő volt kitzúve a felszólamlásra, de senki sem adott be felebbzést.

Dr. Szarka Mihály ugyanazt állítja, mint Holló, szerinte szintén nem dukált volna a plébánia hivatalnak 3 telek utáni járandóság.

Éder János fentartja azt az állítást, hogy a plébánia hivatal jogtalanul harácsol el a birtokosságtól 12 ezer forint értékű járandóságot, az meg nem áll, hogy senki sem szólalt fel: mert id. Kádár Henrik úr irásos tiltakozást adott be ezen jogtalan felosztás ellen, Nagyon sajnálja, hogy az előljárás ebben az ügyben akkor nem tett lépéseket. A munkás nép a hosszú tél miatt éhezik és fázik, jobb lenne, ha ezeken segítene a község, nem pedig olyan helyre dob 12 ezer forint értékű, vagyont, ahonnan senki sem lát egy árva krajcárt sem, akiktől éhen halhat a szegény ember.

Justin Gergely tanácsnok 3 heti szabadságot kér.

A községi közgyűlés nem volt hajlandó megadni és ilyen értelemben szólalt fel Dr Szarka Mihály is, de Éder János felszólalása után a 3 heti szabadság időt megadták.

UJDONSÁGOK.

— **Jótekonyság és hazafiság.** Az utolsó farsang estéjén megtartott álarczosok közt néhány házafias érzésű leányka gyűjtés kísérletet meg Vörösmarty Mihály szobrára — akinek Csongrádon elfeledkeztek mások még az emlékére is — mert nem volt demagóg. Hát bizony kezdetnek elég szerény kezdet a gyűjtés eredménye: de annál szebb hogy három leányka szívéből fakadt ez a lelkes gondolat; a Szózat költőjének emlékéhez Csongrádon is áldozattal járulni. Már előre félünk, hogy márczius 15-ikén a demagóg szájak, bömbölni és harsogni fognak mint a viharágúk: de gyomruknak fognak áldozni csupán — nem a Szózat nagy költője emlékének. Egyébiránt megfogjuk látni: melyik körbe gyűjtenek majd legtöbbit, márcz. 15-én a Szózat költője emlékére. A három leányka gyűjtésének adakoztak s következők: Csánádi Gyula 1 korona, Borbás József 10, Babócs Béla 10, Csemegi Gyula 10, Cauz Imre 40, Draskovits László 20, Fekete Lajos 20, Forgács János 10, Gulyás János 20, Dr. Hollósv István 40, Hubert János 04, Hatvani József 06, Klein József 10, Mészáros Henrik 30, Mernyó Mihályné 10, Nagy P. Imréné 04, Patyi Mariska 06, Réti Ferencz 10, Rotter Sámuel 10, Skultéti Mihály 10, Vannai N. 94, a három álarczos apáca és egy rendőr 80 fillért. A begyűlt 4 kor. 64 fillér összeget a Budapesti Hirlapnak küldték el.

— **Irott malaszt.** Ugy tudjuk, hogy a községi közgyűlés, már régebb idő óta hozott egy határozatot, melyben ki van mondva, hogy adig még a kelybeli közönség a szükségletét be nem vásárolja a piacpon, hát helybeli és vidéki kofáknak 9 óra előtt tilos a vásárlás. Hát ez a határozat igen üdvös és igen helyes volt, azonban az efféle «irott malaszt» maradt: mert az igen tisztelt előjárásnak kisebb gondja is nagyobb, mint hogy ezeket a határozatokat végrehajtsa. Egyszóval a t. kofa és kofanók, a helybeli vásárló közönség kezéből is kikapkodják a portékát anélkül, hogy annak tilos voltára valaki figyelmzettetné őket.

— **A jó példaadás.** Mint árnyék a vándort, úgy kíséri közéletünket az anarkhia egyre veszedelmesebb alakjában. A magyar hatóságok tekintélyéről, a törvények tiszteletéről csak legnagyobb szomorúsággal lehet elmondani, hogy — az anarkhia lejtőjén fokonyként lejjebb süllyed az alföldi nép a Hegyi — Sima-féle példák folytán s ahelyett hogy itt volna a legerősebb a magyar államhatalom gyökere, épen itt van a leggyöngébb szálakkal hozzá fűzve a nép lelke. A napokban aztán olyan dolog is történt, hogy Csongrád község egyik tisztviselője a neki elintézés céljából kiosztott ügydarabra ráirta —

hogy: Nem fogadom el! — s az ügydarabot vissza utasította. Hát bizony, ha a II. bíró megfenyegeti a magyar törvényhozást, miért ne tenne valami virtust a községi pénztáros is. A két esetnek különben folytatása lesz több is, ha a feljelentés meg nem tétetik.

— **A kereskedők bálja** alkalmával felülizettek: Rosenber Ede 10 koronát, Rotter Sámuel, dr. Boér Antal 8—8 koronát, Vladár Sándor, Faragó Antal, Eszes Imre 6—6 koronát, Dévai Béla, dr. Szarka Mihály, Steiner Rudolf (Bécs) 4—4 koronát, Berger Henrik (Pozsony), Szendrői László, dr. Dékány Béla, Weisz Sámuelné 3—3 koronát, Galovitz Mihály (Budapest) Váradi Jakab, Stern Samu, Rosenfeld Gábor (Bécs), Berger, Keller M. Miksa (Budapest), Bruk Viktor (Bécs), dr. Vida Sándor, Klein József, Schönfeld Adolf, Blázsik, Mihály, Eszes Mátvás, Braun Sámuel, dr. Buk Herman, Fehér Ignátz, Reisz Ödön, Dévai Lipót, Boér Jakab, ifj. Schvarcz Ignátz, Óser Lipót, Ungváry József, Holló Adolf, Sövényházy Antal, dr. Grósz Arnold, Weisz Márk, Hirsch Dezső (Bécs) 2—2 koronát, Sperlinger Soma, Szabó Géza 1—1 koronát, Esperit Kálmán 40 fillért, összesen 122 korona 40 fillért.

— **Próba bál.** A kaszinó termében ma este Csanády Gyula táncmester bemutatja hövendékeivel a tánciskolája eddigi eredményét, s az iskola befejeztével a felnőttek is részt vesznek majd a táncmulatságon, mely jótekonysággal lesz egybe kötve.

A vetés idejének közeledtével említés nélkül nem hagyhatjuk, — a mit különben régen tud mindenki, — hogy nincsen hazánkban czég, mely nagyobb bizalomnak örvend, mint Mautner Ödön világhírű budapesti magkereskedése. Különösen megbízhatók gazdasági magvai, melyek közül impregnált takarmány répamagjai párjukat ritkítják, de kerti magvai is minden versenyen felül állanak. Nagyon csopálkozónak, ha akadna csak egyetlen hazai gazda, vagy kertész, aki külföldről hozta magot, mikor, — mint általános ismeretes, a Mauthner-féle magvak ép oly elterjedtek és közkedveltek külföldön, mint idehaza Magyarországon.

A modern thearapiában az orvosok mindinkább a természetes gyógyvizek használatát, ezek között különösen a maga nemében páratlan *Ferencz József keserűvizet* ajánlják. A Ferencz József keserűviz már huszonöt év óta van használatban s egy családban sem szabadna annak hiányoznia.

Mohammed. Akármilyen mystikus is a Mohammed keleti vallása, sokat tud róla a közönség. A költők és beszélyírók szívesen és gyakran fordulnak a színes kelet felé, a hol születik a nap, a hol az arany fompál virága nyílik, s harmatkönnyes tükvön, holdvilágos fehér éjszakákon gondolatfűzőm fűtyolban tánczot járnak a szép barna nők; fehér ménen, gyöngyházás, vékony, művészi diszszel ékes csövű puskával tigrisre vadásznak a tarka selyemruhás, turbános férfiak. A vallásuk is csupa költészet. A szúrákban a végtelenség dalama zeng. Nem azé a titokzatos végtelené, a mely büntet és igazságot tesz, a mely érthetetlen s melyet theologusok magyaráznak, hanem a szelid, költői határtalanság, mely arany színben ragyog, mint a pusztá, ha végig suhan rajta a napsugár s a távolban ezüstös zöldbe olvad, sejtetve, de el nem árulva, a mi túl van. Szúráik ezt zöngik oly fonséggal, mint akár a Szent Gergely-féle énekek az Ur dicséretét. Ime a 82-ik szúrának kezdő sorai:

Ha az ég majd kettéhasad,
Ha a csillagok széthullanak,
S egymásra szakadnak a tengerek,
S kifordulnak a sírhelyek:
Akkor tudja meg a lélek,
Hogy mit kezdett és mit végzett!

s a befejezése:

Csak Isten tudja, mi az ítéletnap!
Egy nap, melyen más lelken nem segít a lélek,
Csak Istennél lesz az ítélet!

Erről az érdekes és költői vallásról s alapítójának életéről szól a Nagy Képes Világtörténet IV. kötetének egy része. Az első rész a népvándorlás korát tárgyalja, Borovszky Samu akadémiai tag tollából, a második rész az izlámot az omájád dinasztia bukásáig. Ezt a részt az európai híró orientalista, az izlámok ez idő szerint elsőrangú buvára, dr. Goldziher Ignác akadémikus és egyetemi tanár írta, a kit az Iszlám készülében levő nagy lexiconának főszerkesztőjéül kért fel a nemzetközi

szerkesztőbizottság. Most a jeles tudós a hazai irodalmat gazdagítja nagybecsű új cikkével.

Az egész nagy vállalat 12 kötetre terjed s Marczali Henrik jeles történetíró, akadémikus és egyetemi tanár szerkesztésében a legkiválóbb erők közreműködésével jelenik meg. Egy kötet ára diszkótésben 16 kor. Kapható részletfizetésre és fűzetként is (egy fűzet 60 fill.) a kiadó Révai Testvérek Irod. Int. Részv.-Társ. könyvkereskedésben (Budapest, VIII. Üllői-út 18.).

A tűz. Egy regény került ily cím alatt a magyar könyvpiacra, amelyért csaknem párbajt kellett vívnia a szerzőjének. Az eset nem volt mindennapi s a világ összes lapjai élénken foglalkoztak vele, a párisi Figaro pedig vezércikket szentelt neki. A szerző, aki ily módon maga is csaknem regényhőssé lett: Gabriele d'Annunzio, a nagy olasz író, költő és drámaíró, Duse Eleonorának, a világhírű tragikának benső jó barátja. És mivelhogy a Tűz cselekménye éppen szakasztott olyan tragikának és költőnek tüzes szerelmi viszonya körül fordul meg, mint amilyen Duse és Annunzio, az egész világ voltaképpen nagy, heves önvallomást és leleplezést látott a minden ízében rendkívüli regényben. Mindenki elismerte, hogy ez a könyv mestermű, de sokan szemére lobbantották a szerzőnek, hogy vallomásaiban ily messzire mégsem lett volna szabad mennie. Ezek közé tartozott Marcel Prevost, a nálunk is jól ismert francia regényíró, aki Duse Eleonora érdekében szállott sikra és élesen megtámadta d'Annunziót. E támadás s a rákövetkező riposzt majdnem párbajba vitte a két világszerte ismert író. Már ez is elég volt arra, hogy a Tűz-et siettek a legtöbb európai nyelvre lefordítani, nagy irodalmi sikerét azonban főképpen lebilincselő érdekességének köszöni. Egy nagy művésznő és egy nagy költő szerelmi regénye ez, színtere Velenczének bűbajos panorámája, amelynek leírása csodásan szép. A regény mellékalakjai Margherita olasz királyné, Wagner Rikárd, Liszt Ferencz és az olasz irodalmi világ több kitűnősege. Egészen új világot mutat be a szerző oly mesteri előadásban, hogy ez az egy mű is elégséges volt világhíre megalapítására. A szenzációs könyv most magyar fordításban is megjelent Szilágyi Béla kiadásában, aki nagy gondnal fordította le és felette izléses, elegáns formában adta ki. A gazdag, színes borítékba fűzött kötet ára 3 korona, vagy diszes stilszerű kötésben 5 korona s kapható minden hazai és pályaudvari könyvkereskedésben. Könyvpiacunk e legfrissebb újdonsága méltán számot tarthat az egész magyar olvasóközönség legnagyobb érdeklődésére.

Fertőző betegségek ellen melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a «Kristály» Szt. Lukácsfürdői hegyforrás hirdetésére.

Felölös szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

3770/1901. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabó Géza csongrádi végrehajtónak és Csany község szegény pénztára valamint Rósenberg Ede csongrádi lakos csatlakozott végrehajtóknak íj. Tábit Gáspár csanyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 58 korona tőke s jár. iránti ügyében a csanyi 316 sz. betétben A. I. 1-2 sorsz. alatt felvett íj. Tábit Gáspár, Tábit Márta férj. Korom Istvánné, Tábit Eszter Bajohi Jánosné, Tábit Katalin férj. Szarvas Ignáczné, Tábit Mihály, Tábit Lajos, Tábit Menyhért, Tábit Vilmos és Tábit Gáspár (nős Varga Máriával) nevében álló 1372/2 hrszámú 2 hold 1190, □-öl térfogatú szántóföld és 1375 hrsz. 80 □-öl beltelek s azon levő 278 sz. ház a nagy nyomáson a végrehajtási törvény 156 §. d. pontja alapján egészben 986 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban annak kijelentése mellett, hogy a 42 éven át 16, frt 54 kr. évi váltáság összeggel törlesztendő 309 frt 74 kr. váltáság tőke hátralék még le nem járt részleteit a vevő ezen ingatlannal átvenni s azt tovább törleszteni köteles — az 1901 évi március hó 14-ik napjának d. e. 9 órákor Csany község házában árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ova dékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1900. évi deczember hó 21-én A. kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Laurisin Miklós

kir. aljárásbíró.

A Pesti Napló

Magyarország legrégebb és egyik legelterjedtebb napilapjának **ez évi karácsonyi ajándéka** a 12 forint értékét képviselő

HIMFY-ALBUM

lesz, melyet a **Pesti Napló** előfizetői teljesen ingyen kapnak meg, ha karácsonyig beküldenek hathónapra szóló előfizetési díjat. Előfizetni havonként is lehet.

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 " "
Félévre	14 " "
Egész évre	28 " "

Az előfizetési pénzek a **Pesti Napló** kiadóhatalához (Budapest, VI., Teréz-körút 23. szám.) küldendők.

Jobb és megbízhatóbb

gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minőket

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN

Irodák és raktárak { VII. Rottenbiller-utca 33.
(Közuti villamos megállóhelye.)

Elárusító helyiségek { VI. Andrássy-ut 23.
(A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

Köhögők és hurutos szenvedőknek a

— Kaiser —

mell-bonbon a legbiztosabb gyógyszer 2650 közjegyzőileg elismert bizonyítvány

Egyedüli álló bizonyítéka a biztos segítségnek **köhögés, reketség, hurut és elnyálkásodásról.** 1 csomag 20 és 40 fillérér kapható Csongrádon

Ungváry József

gyógyszerésznél.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,

„MILLENNIUM“

legújabb szerkezetű

fűkaszáló-, marokrakó és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit Sack rendszerű, aczélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Képviselő: **Fischhof Mór Szeged.**

PSERHOFER J.

vértisztító labdaccai

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házigyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pl. zavar az epekeriugésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység eseteiben s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sapkór stb. E vértisztító labdacsook nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr. — 1 tekerés, mely 6 doboz 1 frt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 tekerés 1 frt 25 kr. — 2 tekerés 2 frt 30 kr. — 3 tekerés 3 frt 35 kr. — 10 tekerés 9 frt 20 kr.

Használati utasítás mellékelve.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszertára

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknek fogva e labdacsook a legkülönbözőbb alakokban és uevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, a melyek dobozaiknak fedelén piros színben „PSERHOFER” kézírása látható.

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz.

Kapható:

Minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kiadó lakások.

Zahora Andor tanító Uri-
uteza 24. számú házában Szt.
György naptól a következő la-
kások több évre, vagy az egész
ház haszonbérbe kiadó: 2 igen
szép pingált egészséges egy-
másba nyíló szoba (esetleg 3
szoba is lehet) nagy konyha,
éléskamara, kamara, padlás,
továbbá van még 2 kisebb
lakás is.

Bővebb felvilágosítást Weisz
Márk könyvkereskedő ad.

85/1901. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszék 1900 évi 5950 számú végzése következtében dr. Szarka Mihály ügyvéd által képviselt Csongrád és Vidéki takarékpénztár javára Szilaj Varga Rókus ellen 800 korona s jár. erejéig 1900 évi április hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 3290 koronára becsült következő ingóságok u. m: lovak, marhák, sertések és gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbírság 1901 évi V. 52.1 számú végzése folytán 800 korona tőkekövetelés, ennek 1900 évi február hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, 1/10% váltó díj és eddig összesen 116 kor. 30 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett 540 számú tanyai lakásán, Csongrádon leendő eszközzésére 1901 évi február hó 28-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csongrádon, 1901. évi február hó 14-én.

R. Papp István
kir. bir. végrehajtó.

Gázkészülék Gyártási Vállalat

Mauthner Adolf és Társai

Budapest, V., Arany János-utca 5. szám.

Acetylen világítási berendezések

minden nagyságban.

Számos berendezés üzemben.

CALCIUM CARBID ELADÁS

minden mennyiség a legolcsóbb napi árban.

— Árjegyzékek és költségvetések díjmentesen —

Szakképzett képviselők kerestetnek.

— Számos elismerő nyilatkozat birtokában vagyunk. —

A többek között berendeztük:

Özv. gróf Batthyány Józsefné, nagybirtokosnő
Felbár
Dr. Almásy László, ügyvéd Jászberény
Dr. Polgár Sándor, ügyvéd Gyöngyös
Takarékpénztár Esztergom
Községháza Vojtek
Bikfalvy Testvérek, kereskedők Zilah
Löwy József és Tsa, likörgyárosok Besz-
tercebánya
Trappista-kolostor Prijedor (Bosznia)
«Posavina»-szálló Brcka (Bosznia)

«Bosna»-szálló Banjaluka (Bosznia)
Friedrich Sándor, vendéglős N.-Palánka
Haus Keresztély, vendéglős Hódcság
Mezel Mór, vendéglős Munkács
Földváry István, vendéglős Uj-Gradiska
Frank Mórné és Tsa, vasuti vendéglős Boglár
Wimmer Károly, vendéglős Bjelina (Bosznia)
Planer Ferencz, vendéglős Déva
Kónya Miklós, vendéglős Zilah
Kaszinó-egylet Nyirbátor
Welsler Berthold, vendéglős L.-Szt.-Miklós.

Patkányölő

(Felix Immisch Delics)

a legkitűnőbb szer patkányok és egerek gyors és biztos elpusztítására. Ártalmatlan emberek és házi állatokra. Kapható csomagban 1 korona 20 és 60 filléért Ungváry József gyógyszerésznél helyben.

Hirdetések

jutányos árban
felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.